

21/30

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 24 september 2021 door A, hierna te noemen klagster, ingediende klacht tegen drs. B, hierna te noemen verweerder, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 24 september 2021;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 27 oktober 2021;
- de door verweerder ter zitting overgelegde mail van de gemeente X van 3 maart 2022 en de geopende en weer dichtgeplakte originele envelop door verweerder ter gemeente bezorgd op 13 augustus 2021.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 9 maart 2022, waarbij klagster en verweerder aanwezig waren. Verweerder werd vergezeld door mw. C, psycholoog. Na de behandeling van deze zaak heeft het College de klacht die tegen verweerder werd ingediend door de echtgenote van klagster in een aparte zitting behandeld (met nummer 21/25).

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Verweerder is werkzaam als psycholoog in X. Hij werkt integratief.
- b. Vanaf 9 januari 2018 heeft verweerder klagster behandeld met als doel haar levenskwaliteit te vergroten.
- c. Vanaf 20 februari 2020 was tevens sprake van sessies waaraan de echtgenote van klagster deelnam. In totaal hebben vijf van dergelijke sessies plaatsgevonden. De vijfde en laatste gezamenlijke sessie vond plaats op 4 september 2020.
- d. De behandeling van klagster is vervolgens nog enkele maanden gecontinueerd en daarna beëindigd op haar verzoek. Klagster heeft verweerder toen verzocht geen contact meer met haar op te nemen.
- e. Op 29 juni 2021 heeft de echtgenote van klagster een klacht (21/25) bij het College tegen verweerder ingediend.
- f. Klagster is werkzaam bij de gemeente X.
- g. Verweerder heeft klagster op 13 augustus 2021 op haar werk een afschrift van de klacht 21/25 en zijn verweer daarop doen toekomen in een envelop met daarop haar naam en het omkaderde woord “*PERSONLIJK*”. Hierbij is gevoegd een persoonlijke brief van verweerder aan klagster gedateerd 9 augustus 2021. Deze brief die aan het College is overgelegd luidt - voor zover hier van belang - als volgt:

“(…)

Ik neem nu contact op omdat (naam echtgenote) een klacht tegen mij heeft ingediend. Ik weet niet zeker of jij daarvan (geheel) op de hoogte bent. Je hebt diverse malen gezegd dat je er

bang voor was dat ze dat zou doen. Nu is het dan ook gebeurd. Uiteraard een nachtmerrie voor iedere therapeut, en voor mij, als sensitief iemand gaf en geeft het veel stress. Het lijkt mij alleen maar fair dat jij alles weet. Daarom stuur ik je hierbij een kopie van haar klacht en mijn verweer. Zodat je het in originele vorm zelf kunt lezen. In mijn verweer ben ik grondig geweest en 100% eerlijk. Het kan zijn dat niet alles fijn is voor je om te lezen. Maar ik neem aan dat je begrijpt dat mijn reputatie nu zeer onterecht op het spel staat en ik moet me hier ten volle voor inzetten.

(...)

Ik blijf erbij dat je altijd welkom blijft om de therapie te vervolgen. We zullen vooraf dan wel een duidelijk gesprek moeten hebben. Ik ben niet iemand die wrok houdt over iets en vergeven heb ik je al, want ik heb je goed genoeg leren kennen voorafgaande aan 9 januari. Er moet een enorme druk op je zijn uitgeoefend zijn geweest, stel ik me zo voor. Maar het moet wel duidelijk zijn hoe het was en hoe het zal zijn.

Ook persoonlijk blijf je welkom. Vriendschappelijk. Nu of later. Dan zullen we ook zo'n gesprek voeren, maar dan anders.

(...)"

- h. Deze envelop is op het werk van klagster geopend en weer dichtgeplakt en vervolgens intern aan klagster bezorgd.
- i. Verweerder heeft bij de werkgever van klagster een klacht ingediend over het openen van de envelop op grond van schending van het briefgeheim.
- j. Bij e-mail van 3 maart 2022 heeft de werkgever van klagster aan verweerder bevestigd dat nadat verweerder de brief op 13 augustus 2021 had overhandigd aan de baliemedewerker deze heeft aangegeven dat de brief vertrouwelijk zal worden behandeld zoals door hem verzocht. Hierover staat verder – voor zover hier van belang – het volgende in de e-mail vermeld:
(...)
De brief is ook vertrouwelijk behandeld, deze is geopend door de postkamer ter veiligheid zoals bij alle binnenkomende post gebeurd.
Deze brief is verder niet gelezen, of ingevoerd in de systemen zoals met normale post wel gebeurd in verband met de vertrouwelijke aard. Daarna is de brief persoonlijk overhandigd aan cliënt.
(...)"
- k. Verweerder heeft de gesprekken met klagster en de gezamenlijke gesprekken met klagster en haar echtgenote in hetzelfde dossier geadministreerd.

III Het standpunt van klagster en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Hij heeft door in zijn verweer op klacht 21/25 vertrouwelijke informatie uit de behandeling van klagster te vermelden zijn beroepsgeheim geschonden;
2. Hij heeft de wens van klagster om geen contact meer te hebben niet gerespecteerd door een brief op haar werk te bezorgen;
3. Door aldus te werk te gaan, heeft verweerder zijn beroepsgeheim nogmaals geschonden, nu alle post op het werk van klagster centraal wordt geopend.

Klagster stelt hiertoe dat haar privacy en vertrouwen door de handelwijze van verweerder zijn geschonden. De relatietherapie was geen onderdeel van haar individuele therapie. Verweerder maakte zich volgens klagster ten onrechte zorgen om haar welzijn. Zij maakt het uitstekend.

IV Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft erkend dat het afgeven van de brief bij de werkgever van klaagster geen goede keuze is geweest. Zijn betrokkenheid bij klaagster was op dat moment nog te groot.

Voor het overige heeft verweerder de klacht gemotiveerd betwist. Zo beroept hij zich er op dat het delen van informatie gerechtvaardigd is geweest in het kader van zijn verdediging in klacht 21/25 en dat het NIP hem hierin heeft geadviseerd. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal in het onderstaande nader op het verweer worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

V.2. Wat betreft klachtonderdeel 1 inhoudende schending van het beroepsgeheim door verweerder jegens klaagster door vertrouwelijke informatie uit haar behandeling te vermelden in zijn verweer op de door de echtgenote van klaagster ingediende klacht 21/25 geldt het volgende.

Het College is met verweerder van oordeel dat geen sprake is geweest van aparte relatietherapie naast de individuele therapie van klaagster (zoals klaagster aanvoert) maar van individuele therapie waarbij de echtgenote van klaagster een aantal keren is aangeschoven.

Reden om uit te blijven gaan van individuele therapie is dat verweerder al gedurende langere tijd klaagster behandelde en ter zitting duidelijk is geworden dat verweerder door de echtgenote van klaagster bij de behandeling te betrekken vanuit systemische invalshoek winst wilde boeken in de behandeling van klaagster. Deze (mogelijke) winst bestond eruit dat verweerder, door met beiden het gesprek aan te gaan, wilde voorkomen dat klaagster (zoals al twee keer eerder in de therapie was gebeurd) na aanvankelijke vooruitgang weer in een crisis zou geraken. Daarbij komt dat de relatie tussen klaagster en haar echtgenote een prominent aandeel had in de individuele problematiek van klaagster en in de gesprekken tussen klaagster en verweerder een grote rol speelde.

Naar het oordeel van het College heeft verweerder onder deze omstandigheden de keuze kunnen maken de echtgenote bij de therapie van klaagster te betrekken om zo te trachten een doorbraak te forceren. Dat klaagster de individuele gesprekken zelf betaalde en haar echtgenote de driegesprekken - zoals klaagster nog heeft aangevoerd - maakt niet dat alsnog moet worden uitgegaan van twee aparte therapieën, nu niet is betwist door klaagster dat dit werd gedaan met het oog op vergoeding van kosten voor de therapie onder de verzekering.

Ingevolge artikel 37 van de Beroepscode mag de psycholoog zich tegen een klacht verweren met behulp van het dossier voor zover het gegevens betreft die voor de beoordeling van de klacht van belang zijn. Naar het oordeel van het College heeft verweerder in zijn verweer op klacht 21/25, zoals hij zelf ook heeft toegegeven, veel gegevens uit de individuele therapie van klaagster vermeld, maar is hij, gelet het hiervoor vermelde, daarmee de grenzen van artikel 37 van de Beroepscode niet te buiten gegaan. Dit klachtonderdeel is dan ook ongegrond.

V.3. Het College geeft verweerder in verband met klachtonderdeel 1 het volgende in overweging. Verweerder dient door middel van heldere informatievoorziening duidelijk te maken wat het doel is van de professionele relatie, de werkwijze, de evaluatie, de context waarin die plaatsvindt en de plaats van de cliënt en de psycholoog hierin (artikel 63 van de Beroepscode); in deze casus heeft dat met name gespeeld vanaf het moment dat de driegesprekken begonnen.

V.4. Het tweede klachtonderdeel is gegrond.

Verweerder heeft een brief die geadresseerd is aan klaagster bij haar werkgever bezorgd. Daarmee heeft hij de wens van klaagster om geen contact meer met hem te hebben niet gestand gedaan. Integendeel, in deze brief nodigt verweerder klaagster uit om weer contact te hebben, professioneel dan wel vriendschappelijk. Door deze handelwijze heeft hij artikel 59 van de Beroepscode geschonden waarin is opgenomen dat psychologen de autonomie en zelfbeschikking van betrokkenen respecteren die met name tot uiting komt in het recht de professionele relatie met de psycholoog aan te gaan, voort te zetten dan wel te beëindigen.

Dat de echtgenote van klaagster een klacht tegen hem bij het College had ingediend, zoals verweerder nog heeft aangevoerd, maakt dit niet anders. Daarmee is geen nieuwe situatie ontstaan die een uitzondering op bovengenoemde regel rechtvaardigt.

Ook het feit dat er inmiddels zes maanden waren verstreken sinds de therapie van klaagster was geëindigd, leidt - anders dan verweerder aanvoert - niet tot het oordeel dat het hem op dat moment alleen al daardoor weer was toegestaan contact met klaagster te zoeken. Het gaat er gelet op artikel 55 van de Beroepscode immers om dat de voorgaande professionele relatie geen onevenredige betekenis meer heeft. Dit was, naar verweerder ook zelf heeft aangevoerd, nog niet het geval.

V.5. Ook klachtonderdeel 3 is gegrond.

Nog afgezien van het feit dat verweerder geen contact meer met klaagster op had moeten nemen, heeft verweerder erkend dat hij dit niet op deze manier had moeten doen. Hij heeft een zeer persoonlijke brief met vertrouwelijke informatie aan klaagster op haar werk bezorgd en afgegeven aan de baliemedewerker. Daarmee heeft verweerder artikel 72 van de Beroepscode geschonden. Hij heeft immers niet in redelijkheid alle voorzorgen genomen dat er in de schriftelijke communicatie met de cliënt geen vertrouwelijke gegevens over de cliënt zonder haar instemming ter kennis komen van derden. Het op de envelop vermelden van het omkaderde woord "PERSOONLIJK" is onvoldoende gebleken, nu de brief is geopend in de postkamer van de werkgever van klaagster. Dat de brief nadat deze was geopend - gelet op de vertrouwelijke aard daarvan - weer dichtgeplakt persoonlijk is overhandigd aan klaagster (en volgens de gemeente niet is gelezen) leidt in dezen niet tot een andere beslissing.

V.6. Het College komt tot de slotsom dat de klacht gegrond is als voormeld.

Het College acht de maatregel van berisping passend. Hierbij heeft meegewogen dat verweerder jegens klaagster op meerdere punten in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld. Duidelijk is dat verweerder niet kritisch heeft nagedacht over zijn beroepsmatig handelen en over zijn persoonlijke waarden en motieven die bij dat handelen een rol speelden (artikel 98 van de Beroepscode).

Het College raadt verweerder daarom aan niet alleen achteraf maar met regelmaat intercollegiaal overleg te voeren over zijn beroepsmatig handelen in lopende zaken.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht gegrond als voormeld;
- berispt verweerder

Aldus gewezen op 2 mei 2022

door:

mr. P.B. Martens, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
drs. H. Geertsema,
dr. J.P.C. Jaspers,
drs. A. Wensing-Kruger,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. P.B. Martens